

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Найгірший день народження

Уже не вперше в будинку номер чотири на вуличці Привіт-драйв сніданок починався зі сварки. Містера Вернона Дурслі з самісінького ранку розбудило гучне ухкання, що долидало з кімнати його племінника Гаррі.

— Уже втретє на цьому тижні! — горлав він за столом. — Коли не можеш заткнути пельку тій сові, то хай вона вимітається звідси!

— Їй *нудно*, — вкотре намагався пояснити Гаррі. — Вона звикла літати. Якби ж я міг випустати її вночі...

— Я що — схожий на ідіота? — гаркнув дядько Вернон, з пишних вусів якого звисав шматок яєшні. — Я знаю, *що* станеться, коли її випустити.

Він похмуро презирнувся з Петунією, своєю дружиною.

Гаррі хотів щось заперечити, але його слова заглушила гучна відрижка Дадлі, Дурслівського сина.

— Ще бекону!

— Візьми зі сковорідки, золотко, — сказала тітка Петунія, розчулено глянувши на свого розгодованого сина. — Треба, щоб ти наїдався, поки вдома... Бо я не надто довіряю тим шкільним харчам.

— Дурниці, Петуніє, я ніколи не голодував, коли вчився у Сметлінґсі, — заперечив дядько Вернон. — Дадлі там нічого не бракує, правда, синку?

Тілистий Дадлі, сідниці якого аж звисали з кухонного стільця, вишкірився й повернувся до Гаррі:

— Подай сковороду.

— Ти забув чарівне слово, — роздратовано обізвався Гаррі.

Ці кілька простеньких слів подіяли на решту родини просто приголомшливо: Дадлі аж похлинувся й гепнувся зі стільця з таким гуркотом, що здригнулася вся кухня; місіс Дурслі зойкнула, затуливши руками рота; містер Дурслі зірвався на ноги, а вени на його скронях запульсували.

— Я мав на увазі «будь ласка»! — швиденько пояснив Гаррі. — Я не хотів...

— ЩО Я ТОБІ КАЗАВ, — заверещав дядько, бризкаючи слиною, — ПРО ВЖИВАННЯ СЛІВ НА ЛІТЕРУ «Ч» У НАШОМУ ДОМІ?

— Але ж я...

— ЯК ТИ СМІЄШ ПОГРОЖУВАТИ ДАДЛІ! — ревів дядько Вернон, гупаючи кулаком по столу.

— Я тільки...

— Я ПОПЕРЕДЖАВ ТЕБЕ! Я НЕ ТЕРПІТИМУ ПІД ЦИМ ДАХОМ ЖОДНИХ НАТЯКІВ НА ТВОЮ НЕНОРМАЛЬНІСТЬ!

Гаррі перевів погляд з багряного дядькового обличчя на зблідлу тітку, яка намагалася підвести з підлоги Дадлі.

— Добре, — мовив Гаррі, — добре...

Дядько Вернон знову сів, сопучи, наче захеканий носоріг, і пильно стежив за Гаррі кутиками вузьких колючих оченят.

Відколи Гаррі приїхав додому на літні канікули, дядько Вернон ставився до нього, як до бомби, що ось-ось вибухне, бо Гаррі й не був нормальним хлопцем. Справді, ще ненормальнішого хлопця годі було й уявити.

Гаррі Поттер був чарівник — чарівник, який щойно закінчив перший клас Гогвортської школи чарів і чаклунства. Якщо Дурслів аж ніяк не тішило його повернення до них на канікули, то уявіть собі, що відчував сам Гаррі.

Він так сумував за Гогвортсом, що цей сум можна було порівняти хіба з постійним болем у шлунку. Він сумував за замком з його таємними переходами і привидами, за уроками (окрім лекцій Снейпа, майстра чарівного зілля), за совиною поштою, за бенкетами у Великій залі, за своїм ліжком з балдахіном у кімнаті в одній із веж, за відвідинами лісника Гегріда, що жив у хатинці на узліссі Забороненого лісу. Але найбільше він сумував за квідичем — улюбленою спортивною грою чарівників (шість високих стовпів-воріт, чотири летючі м'ячі й чотирнадцять гравців на мітлах).

Привізши Гаррі додому, дядько Вернон замкнув у комірчині під сходами усі його книжки заклинань, чарівну паличку, мантії, казан і супермітлу «Німбус-2000». Хіба Дурслів обходило, що Гаррі не виконає домашніх завдань і що, не тренувавшись усе літо, він може втратити місце

в команді? Дурслі були тими, кого чарівники називають маглами (у чиїх жилах немає жодної краплинки чаклунської крові), і для них найбільшою ганьбою було мати в родині чарівника. Дядько Вернон навіть почепив замок на клітку його сови Гедвіги, щоб вона не могла передати листа комусь із чаклунського світу.

Гаррі ну ніяк не був схожий ні на кого з Дурслів. Дядько Вернон був такий огрядний, що, здається, навіть шиї не мав, зате його обличчя прикрашали пишні чорні вуса. Тітка Петунія була кощава, з кобилячим обличчям, а Дадлі — білявий, рожевощокий і тілистий. А от Гаррі був маленький і худорлявий, з блискучими зеленими очима і чорним чубом, що завжди стирчав навсід. Він носив круглі окуляри, а на чолі мав тоненький шрам, схожий на блискавку.

Саме завдяки цьому шрамові Гаррі так вирізнявся з-поміж усіх, навіть поміж чарівників. Цей шрам був єдиним свідченням його загадкового минулого і єдиним натяком на те, чому одинадцять років тому його залишили на порозі будинку Дурслів.

Коли Гаррі виповнився усього один рік, він якимось дивом вижив, коли його закликав наймогутніший у світі чорний чаклун — лорд Волдеморт. Це ім'я ще й досі майже ніхто з чарівників і чарівниць не наважувався вимовляти вголос. Лорд Волдеморт убив батьків Гаррі, а от на самого хлопця злі чари не подіяли — він відбувся лише шрамом на чолі. Зразу після цього Волдеморт утратив свою могутність, а чому — ніхто й досі не знав.

Гаррі виховувала сестра його покійної матері. Десять років він прожив у родині Дурслів, не розуміючи, чому

з ним інколи діється щось дивне. Він вірив їхнім вигадкам, нібито шрам — то наслідок автокатастрофи, у якій загинули його батьки.

А рівно рік тому Гаррі отримав листа з Гогвортсу і дізнався всю правду. Він почав навчатися в школі чарівників, де всі захоплено переповідали про нього і його шрам...

Але шкільний рік закінчився, і на літо Гаррі повернувся в родину Дурслів, які ставилися до нього, мов до цуцика, що викачався у чомусь смердючому.

Дурслі навіть не згадали, що сьогодні племінникові виповнюється дванадцять років. Звісно, він на це й не сподівався: вони ніколи й нічого не дарували йому, навіть звичайнісінького торта — але щоб цілком забути...

Раптом дядько Вернон урочисто прокашлявся і мовив: — Усі ми знаємо, що нині дуже важливий день.

Гаррі глянув на нього, не вірячи своїм вухам.

— Сьогодні я, мабуть, підпишу найбільшу за свою кар'єру угоду, — оголосив дядько Вернон.

Гаррі знову почав жувати грінку. Звичайно, сумно подумав він, дядько Вернон має на увазі ту ідіотську вечерю. Уже майже два тижні він тільки про неї й торочить.

На вечерю мав прийти якийсь багатий будівельник з дружиною, і дядько Вернон сподівався отримати від нього величезне замовлення (фірма дядька Вернона виготовляла свердла).

— Думаю, треба ще раз повторити наш план, — мовив дядько Вернон. — О восьмій вечора ми всі маємо бути на своїх місцях. Петуніє, ти будеш...

— У вітальні, — миттю обізвалася тітка Петунія, — чекатиму, щоб люб'язно запросити їх до хати.

— Добре. А ти, Дадлі?

— Я буду чекати, щоб відчинити двері, — самовдоволено вишкірився Дадлі. — «Можна взяти ваші плащі, містере й місіс Мейсон?»

— Вони *полюблять* його! — у захваті вигукнула тітка Петунія.

— Молодець, Дадлі! — похвалив сина дядько Вернон і повернувся до Гаррі: — А *ти*?

— Я тихенько сидітиму у себе в кімнаті і вдаватиму, ніби мене немає, — монотонно пробубонів Гаррі.

— Саме так! — лихим оком зиркнув на Гаррі дядько Вернон. — Я проведу їх у вітальню, відрекомендую тебе, Петуніє, і почастую всіх напоями. О восьмій п'ятнадцять...

— Я оголошу, що вечеря готова, — закінчила фразу тітка Петунія.

— А ти, Дадлі, скажеш...

— «Можна провести вас до їдальні, місіс Мейсон?» — сказав Дадлі, пропонуючи уявній жінці свою товсту руку.

— Мій досконалий джентльменчик! — мало не заплакала тітка Петунія.

— А *ти*? — грізно глянув на Гаррі дядько Вернон.

— Тихенько сидітиму у себе в кімнаті і вдаватиму, ніби мене немає, — пробурмотів Гаррі.

— Саме так. Що ж, за вечерею було б варто зробити їм кілька гарних компліментів. Маєш якісь ідеї, Петуніє?

— Містере Мейсоне, Вернон казав, що ви *чудово* граєте в гольф... *Скажіть* мені, місіс Мейсон, де ви купили таку гарну сукню?..

— Прекрасно... А ти, Дадлі?

— Я скажу таке: «Ми в школі писали твір на тему «Мій герой», і я, містере Мейсоне, написав про *вас*».

Це було вже занадто і для тітки Петунії, і для Гаррі. Тітка Петунія розридалася, пригорнувши до себе Дадлі, а Гаррі нахилився аж під стіл, щоб ніхто не помітив його сміху.

— А ти, хлопче?

Гаррі випростався, ледве стримуючи регіт.

— Тихенько сидітиму у себе в кімнаті і вдаватиму, ніби мене немає, — відповів він.

— Отож-бо й воно! — суворо підтвердив дядько Вернон. — Мейсони нічого про тебе не знають, і так має бути й надалі... Після вечері, Петуніє, ти запросиш місіс Мейсон у вітальню на каву, а я почну говорити про свердла. Якщо все піде добре, ми підпишемо угоду ще перед десятою, перед теленовинами. Завтра о цій годині уже будемо вибирати собі віллу на Майорці.

Гаррі це все не дуже тішило. Він не думав, що на Майорці Дурслі ставитимуться до нього краще, ніж на Прівіт-драйв.

— Гаразд... я їду в місто по смокінги для себе й Дадлі. А *ти*, — гаркнув він на Гаррі, — не плутайся в тітки під ногами, коли вона прибиратиме.

Гаррі вийшов з будинку чорним ходом. Був чудовий сонячний день. Він перетнув галявинку, впав на садову лавку і тихенько заспівав сам собі: «Многая літа-літа... многая літ...»

Ні вітальних карток, ні дарунків... і ще цілий вечір треба вдавати, що тебе не існує... Гаррі сумно розглядав живопліт. Ще ніколи він не почувався таким самотнім.